

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I

Established

1898.

TWO SECTIONS — SECTION I

Рис. LIV. Ч. 176. Нью-Йорк і Джерзі Ситі, субота 7. вересня 1946. No. 176. New York and Jersey City, Saturday, September 7, 1946. Vol. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

НАЙБІЛЬШИЙ ДОСІ СТРАЙК МОРСЬКИХ РОБІТНИКІВ

Найбільший в історії Америки

страйк морських робітників розпочався в четвер 5. вересня. Його викликала Міжнародна Юнія Моряків у Нью-Йорку і тихоокеанська Морська Юнія, обидві належні до Американської Федерації Праці. Для солідарності вийшли на страйк теж моряки, організовані в юніях з Конгресу Промислових Організацій — СІО. Разом ці юнії обіймають 400,000 членів. Причиною є низька платня робітників, які працюють на кораблях, що їх власником є самі Злучені Держави. Робітники хочуть дістати від уряду таку платню, на яку згодні приватні власники кораблів при закінченні попереднього страйку в дні 15. червня. Федеральна Рада Стабілізації платні відкинула таке домагання юній дня 23. серпня. Секретар праці Луїс Б. Швеленбак вислав на переговори з юніями асистента Філіпа Ганну. Як уряд з президентом на чолі, так і загальне населення, заскочені цим несподіваним страйком, який стримав увесь транспортний рух із загрозою. — Замішання збільшується ще тим, що в Нью-Йорку й околиці триває страйк шоферів вантажних авт, наслідком чого є відсутність довіз харчів й інших продуктів до Нью-Йорку.

НЕ ДОЗВОЛЕНО ПОМИЛЯТИСЬ!

Телеграма Асошіейтед Прес з Москви повідомляє:

Редактори не мають права робити ідеологічні помилки, як це твердить „Правда“, критикуючи українську газету „Радянська Україна“ за те, що помістила статтю під нагодовком „Дозвольте нам помилятися“. Орган Комуністичної Партії назвав цю статтю абсурдом і написав, що „Радянська Україна“ просто не повчила своїх співробітників, що „засада, що можна помилятися, поправді дає право ухилитися від нашої советської ідеології“.

„ЕММА“ ПРО „МЕЛАНДУ“.

Большевицькі У. Щ. Вісті помістили за советськими газетами допис п. н. „Збирач народних перлин“. Це лиється про Володимира Васильовича (тепер мусить бути такий додаток!) Кобринського, що заснував у Коломиї в 1920 р. невеличкий музей під назвою „Гуцульщина“. Про це советська пропаганда розписується аж кількома наворотами, на що ми свого часу

УКРАЇНЕЦЬ - ВІНАХІДНИК.

Канадійський „Новий Шлях“ доносить за американською газетою „Ди Террі Гат Трибюн“ з 28. березня 6. р. про винахід канадійського українця, д-ра Мирослава Сенькуса, яким є винахід кристалізування чудо-ліку, пенсильну. Винахідник, це син українських фермерів, в Веббері, Саскатун. Кореспондент Юнайтед Прес описав докладно вартість винаходу. Перед тим винаходом треба було пенсильну по його виплеканні вкладати сейчас до спеціальних холодильень і цим запобігати його зберіганню. Це потягало за собою великі труднощі й невідомості. В сирій формі пенсильну скоро псувався. Форма кристалізації пенсильну розв'язала цю проблему. Над винаходом працював д-р Сенькус три роки. Комерційел Солвентс Корпорейшен, де д-р Сенькус працює, віддала йому до розпоряджіння лабораторію, в якій він має змогу розвивати далі свої спосібності. До цього можна ще додати, що д-р Сенькус, будучи в Канаді, брав завжди живу участь в українському житті. Як пишуть з Канади, він тим життям і далі интересується, а це знов каже надіятись, що він ввійде з тим життям у зв'язок теж і на американському ґрунті.

НОВИЙ МІСЯЧНИК.

В місті Філадельфії вийшло перше число часопису, видаваного англійською мовою (частинно й українською), п. н. „Ukrainian - American News of Pennsylvania“. Часопис виходить раз у місяць заходом Філадельфійських, українських горожанських клубів. З вступної статті виходило, що головним завданням часопису є зблизити українські, горожанські клуби з цілого стейту Пенсильвенії, а тим самим заохотити їх до тіснішої співпраці, головню на політичній полі. В газеті поміщено малу мапу України, картун про чистку в Україні, звітлення з поїздки д-ра В. Галана до Європи, статтю майора М. Дармограя про українців в Америці, статтю д-ра П. Дубаса „В організації — сила“ і многе інше.

звертали увагу. Тепер тільки додам, що теперішній допис написала якась „Емма Платонова“. Між іншим вона описує, як у часі, коли вона була в музеї, ввійшла до директора непись-

ГРЕЦЬКА ВІДПОВІДЬ НА СОВЕТСЬКІ ОБВИНУВАННЯ

ЗГАДУЄ ПРОТЕСТ У. К. КОМІТЕТУ.

Філадельфійський „Ди Івнінг Бюлетин“ з 2. вересня 6. р., обговорюючи виступи Д. Мануїльського проти Греції, наводить зміст меморандума, висланого минулого тижня Українським Конгресовим Комітетом до департаменту стейту в Вашингтоні. Пише, що У. К. К., який складається з американців українського роду, твердить, що Совети нарушують Чартер Об'єднаних Держав, та що сучасна влада в Україні є окупаційною, російською владою, накиненою українському народові, а далі домагається, щоб уряд Злучених Держав підняв у Раді Безпеки Об'єднаних Держав справу советського терору в Україні, як загрозу світовому мирові.

Це передано за пресою агенцією Асошіейтед Прес.

ВІДПОВІДЬ ПО-АМЕРИКАНСЬКИ

Ньюйорська газета „Дейлі Нюз“, що то друкується денно в мільйонах примірників, помістила у своїй колумнії „Голос народу“ такий лист до редакції, що відноситься до артистів, висланих Кремлем з України до Америки. У перекладі на українську мову цей лист звучить так:

„Я одержав на днях листа від о. Вільяма Говарда Меліша, президента Краєвої Ради Американсько - Советської Приязні. Інк. Д-р Меліш каже, що він радий мене повідомити, що п'ять артистів і культурних провідників з Української Республіки Советської Росії прийняли запрошення обіхати Злучені Держави як гості організації Меліша. Ці російські культурні провідники є Іван Патержинський, Зоя Гайдай, Андрій Малишко, Семен Стефанік і Лука Паламарчук. Д-р Меліш бажав собі, щоб я згодився належати до комітету його групи, що буде приймати тих гостей. Відповідаючи на це д-рові Мелішові я написав таке: „Дякую вам за запитання бути членом комітету, що має повітати українську делегацію. Моя суггестія є така, щоб їх запакувати до літака Злучених Держав і вислати кружляти над Югославією“. — Брок Пембертон“.

менна селянка з села Черневиця — „Меланда Василівна Рачук“ — і принесла до музею новий експонат — „вишивку двохстолітньої давності“.

Рада Безпеки Об'єднаних Держав на своєму засіданні 5 вересня розглядала справу процедури в советських обвинуваченнях, пред'явлених міністром закордонних справ советської України проти Греції. Британський представник, сер Аліксендер Кадоген, виступив гостро проти подібного надуживання міжнародної організації для пропаганди замість доказів правди та звернув увагу, що Рада Безпеки з більшою увагою ставилася до прийняття подібних обвинувачень, заки дозволить їх авторам виголошувати „пламенні“ пропагандивні промови. Албанія, яка до цього часу мовчала, хоча справа відноситься безпосередньо до неї, зголосила тепер свою готовність внести „більш світла“ до цих обвинувачень. На пропозицію австралійського представника Рада відложила вирішення албанського внеску до понеділка. На промову і обвинувачення Мануїльського відповідав грецький представник М. Дендраміс. Він спокійно і логічно збивав закиди Мануїльського та заявив, що усі прикордонні інциденти Москва могла б припинити одним тільки наказом для її червоних агентів, „якщо вона справді і наділі так любить мир, як це заявляє на словах“.

ЩЕ ОДИН ЄПІСКОП У ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.

Апостольський делегат у Вашингтоні, Амлето Чіковані, оприлюднив, що папа Пій XII іменував о. Данила Іванча, пароху „угро-руської“ церкви Пречистої Діви в Клівленді, єпископом-помічником для єпископа греко-католицької єпархії Пітсбурга, Преосв. Василя Такача. Ця єпархія обіймає греко-католиків уродженців Карпатської України, Угорщини, і Хорватії. У ній є 154 священників і 278,000 вірних. Єпископ Іванчо уроджений в Ясіні, у Карпатській Україні в 1908 р., а приїхав до Америки в молодім віці. На священника висвятився в 1934 р. Він іменований єпископом із правом наслідства.

Батько нового єпископа був народним учителем в Карпатській Україні, але скоро помер. Виховала його мати, бідна вдовиця. Про нього згадує в „Шляху“ о. Ф. Тарнавський, оповідаючи, що новоіменований єпископ був свого часу його вітварним хлопчиком, що служив йому часто до Служби Божої, як був парохом у Клівленді.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Чому не вглянути у внутрішні справи України?

Джеймс Рестон, кореспондент часопису Нью Йорк Таймс, що реферує для цього часопису наради в Раді Безпеки Об'єднаних Держав, розписався широко сприводу виступу Д. Мануїльського, що то говорив як „представник України“ три години, вмішуючись, як він пише, у „внутрішні справи Греції“.

Поминаємо передану ним історію про це, як то Сталін „підійшов“ Рузвелта та Чорчила, діставши від них згоду на допущення до Об'єднаних Держав України і Білорусі. Важніше є те, що він пише про „суверенність і незалежність“ України, підкреслюючи, що Україна є наділі такою незалежною у справах заграничної політики, як є незалежним, наприклад, стейт Вест-Вірджинія у Злучених Державах. Іншими словами: Україна не є незалежна.

Це порівняння відноситься тільки до заграничної політики, але щодо внутрішньої самоуправи, то годі навіть рівняти широкі права, що їх має стейт Вест-Вірджинія у відношенні до федеральної влади у Вашингтоні, з тими, що їх має Україна у відношенні до центральної влади в Москві. Права України і тут є майже ніякі тому, що все, що ухвалить, напишуть, чи зроблять в Україні, може бути кожної хвилини скасоване приказом Кремля.

Рестон повторив про Україну тільки те, що можна було вчитати в американській пресі останніх днів. Ця преса згідно стверджує, що Україна не є незалежною і суверенною державою, хоч ввійшла до Об'єднаних Держав під претекстом, що є незалежною і самостійною. Та правда така, що як нині, так і вчасі прийняття України до Об'єднаних Держав, усі демократично думаючи люди, що визнаються на кремлівській диктатурі, точно знали, що Україна є під Кремлем і не є незалежною державою, та що в ній не править український народ, але Сталін через своїх наставників. Ще одно: Це теж не першина, що преса завважує, що Кремль вживає імені України на те, щоби робити заколот на міжнароднім полі, приказуючи назначеному ним „делегатові України“ мішатись теж і в нутрішні справи різних держав, як от тепер у справі Греції. Це теж уже було.

Справи ці ясні для тих, хто хоче ясно бачити. Україна повинна залишитись в Об'єднаних Державах. Щодо цього не може бути ніякого сумніву. Тільки Україна, що повинна бути в Об'єднаних

Державах, повинна бути дійсно незалежною і суверенною державою. Це вимога Чартеру Організації Об'єднаних Держав, що її члени повинні бути незалежними державами. Незалежності України бажав і бажає собі український народ. За цю незалежність він проляв море-крови і далі її проливає, проте не знаходить відповідного співчуття і розуміння, чому саме він хоче бути незалежним, навіть у політичному провіді таких демократій, як Злучені Держави Америки, чи Велика Британія. Ці великі демократичні потуги є тепер свідками, як псевдо-заступник України проти них виступає і мішається у внутрішні справи інших держав. Проте вони самі не вважають потрібним вмішуватись у внутрішні справи України і поглянути на страшенне мучеництво десятків мільйонів українського народу, що далі криватиться під кремлівською диктатурою і серед терору НКВД та далі ставить опір чужій, грабіжницькій владі, що позбавила Україну справжньої незалежності й її справжнього демократичного ладу.

Це, що нині видніє в американських чи англійських газетах імя України на першому місці в зв'язку з атаками на Злучені Держави і Британію, є у великій мірі виною американської й британської заграничної політики. Якщо Україна, що завжди змагала до мира, є нині перешкодою у змаганнях демократичного світу до замирення, то й це є вина цієї американської й британської політики, що все бачила Росію, царсько-авторитарну, або большевицько-тоталітарну, а не бачила і не доцінювала демократичної України.

Крайня пора цю велику політичну помилку основно й якнайскорше, як Америці, так і Британії, направити, а тим самим дати змогу Україні виступати на міжнародному форумі як речник світового замирення і приятель таких миролюбних, демократичних держав, якими є наш край, Канада, Англія та їм подібні.

УКРАЇНЬКА ТАБЛИЦЯ У ЄРУСАЛІМІ.

В Церкві Божого Гробу в Єрусалимі знаходиться таблиця з таким написом: „Пречиста Діво, Мати нашого краю, вимоли у Сина свого, одність і волю для українського народу. — Українці-жовніри, в дорозі до Батьківщини. Єрусалим I. XI. 1943“. Таблиця оздоблена українським Тризубом.

ХВАЛИТЬ УКРАЇНСЬКУ ЖІНКУ.

„Гарперс Мерезин“ за вересень помістив другу статтю про Совети, яку написав Джан Фишер, вернувшись з України, де він перебував як представник УНРРА. У цій другій статті, яка, назагал, не приносить нічого нового, він, між іншим, оповідає, як живе пересічна родина в Україні, вказуючи на 63-літню жінку, що власними руками поставила на руновищах хату з глини, соломи та дошок, що їх назбирала на руїнах домів, потороощених німецькими гарматами. Хата ця, пише Фишер, побудована на лівім березі Дніпра, була добра, мірячи сучасним українським стандардом. Він описує, як чистою була підлога і як біленько хата була вибілена, додаючи, що тут господиня показала себе щодо чистоти типічною українською жінкою. Та бути такою, пише він далі, не так то легко, коли треба ждати місяцями на один малий кусень мила до прання. Він теж каже, що в Україні найбільше дошкулює людям голод, але жінки чудом-дивом держаться добре. В Україні, пише Фишер, народ теж визнається дуже добре на цьому, звідки дістає допомогу; знає, що її дістає через УНРРА і називає її американською допомогою, за яку дуже вдячний. Це важне з цього боку, що в советських газетах збувається мовчанкою допомогу УНРРА, а представляється справу так, що це допомога советської влади.

У цій статті Фишер ще пише, що люди в Советах мали тяжке життя впродовж останніх 30 років і матимуть таке саме протягом наступних 15 років, себто вчасі, призначенім Сталіном на три нові п'ятилітки. Советська пропаганда потішає населення тим, що каже, що йому краще живеться ніж людям в капіталістичних краях, та що незабаром буде більше товарів і харчів. Нову п'ятилітку, що має відбудувати в першу чергу тяжку промисловість, себто воєнну, толкується тим, що Америка збирається воювати з Советами. Фишер твердить, що советська влада буде далі держати своє населення відтятим від зв'язку з світом. Советські порядки, каже він, можна вдержати тільки при помочі диктатури, політичної поліції, пропаганди та ізоляції від світа. Це, каже він, мусить Америка знати і з тим погодитись, якщо хоче з Советами співпрацювати.

„УКРАЇНА — ВУГІЛЛЯ“.

Це є назва нового вугільного комбінату в Україні, як це представляє советська преса. Будуть пробувати добувати буре вугілля в Золочівському, Коломийському та Кременецькому районах і в Чернівецькій області.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні та
нижчій як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо
з вашого забезпечення.
Ми уладжуємо пре-
красний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за
\$150.00
У випадку смутку в родині клієнт:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український
погребовий зарядчик
в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL 2-3611

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині
клієнт як в день так і вночі:

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BRyden 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8468

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
(cor. E. 155 St.)
707 Prospect Avenue,
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577